

היום נלמד בעזרת ה':

מועד קטן דף טז

אמר רבא מנלן דמשדרינן: מהיכן לומדים ששולחים שליח בית דין להזמין את הבעל-דין לדין? מכך שמשה רבינו שלח שליח לקרוא לדתן ואבירם לבית דין.

ומנלן דמזמנינן לדינא: ומניין שמזמנים את הבעל דין לדין? (עיין הגהות הב"ח א' לגירסה אחרת בגמרא).

לקמי גברא: מניין שכשמזמנין אותו לדין אומרים לו שיבוא לפני המומחה של בית דין? מכך שמשה אמר לקורח שהוא ועדתו יהיו לפני ה', כי משה ישב בבית דין יחד עם ה' כביכול. (-נימוקי יוסף).

את ופלניא: השליח צריך לומר לו מי הבעל דין שלו שבא כנגדו לדיון.

דקבעינן זמנא: וקובעים זמן לדיון.

זימנא בתר זימנא: ואם לא בא הבעל דין בזמן שקבעו לו, קובעים לו זמן נוסף. כנלמד מהפסוק האומר שקראו שמתא (= שם) ונידו לפרעה בגלל שהעביר 'המועד' השני שנקבע למלחמה ('המועד' ב-ה' הידיעה מלמד שכבר היה מועד אחד -ראש משביר).

דאי מתפקד בשליחא: אם הבעל דין חירף את שליח בית דין, ובא השליח ואמר שחירף אותו – אין הדבר נראה כלשון הרע (כי מותר לשליח לספר זאת לדיינים)? מכך שהשליח של משה סיפר לו מה שאמרו דתן ואבירם.

ומנלן דמשמתינן: שבית דין מנדים את הבעל דין שלא נענה לדבריהם? מכך שברק נידה את 'מרוז' שלא בא להילחם במלחמה.

דהכי סברא דגברא רבה: כששליח בית דין מנדה אותו, הוא צריך לומר לו זאת בשמו של החכם שנידה אותו? מכך שהפסוק אומר שארור מרוז כי כך אמר 'מלאך ה' הלא הוא ברק השליח של ה'.

ומנלן דמחרמינן: שבית דין מחרימים אותו (חרם חמור מנידו כמובאר לעיל בדף טו').

(המשך בדף הבא ↓)

יוצא לאור ע"י:

"אור הספר התורני" הוצאה לאור
052-7628377

להצטרפות:

mabatladaf18@gmail.com

052-342-4473

דאביל ושתי בהדיה: שהמנודה אסורים לאכול ולשתות עימו ולא לעמוד בד' אמותיו (והעושים כן הם בכלל הנידוי).

דפרטינן חטאיה: מפרטים את חטאו של המנודה ברבים.

שיפורי: שופרות.

איכא דאמרי גברא: יש אומרים ש'מרז' הוא אדם חשוב, וי"א שהוא כוכב (המזל של סיסרא).

דמפקרינן נכסיה: בית דין מפקירים את נכסיו של מי שאינו מציינת להם. (מכאן לומדים ש'הפקר בית דין הפקר').

ומנלן דנצינן ולייטינן: בית דין רבים מקללים מכים ותולשים את שערן, ומשביעים אותו שלא יעבור על האיסור. שכך עשה עזרא לאנשים שנשאו נשים נכריות.

דכפתינן: באזיקים. ואסרינן: קושרים אותו לעמוד להלקותו במלקות. ועבדינן הרדפה: שמנדים אותו לאלתר בלא המתנה (כפי שיתבאר בהמשך הגמרא). דבר זה נלמד מהאיגרת ששלח דרויש עם עזרא שמי שלא יקיים את דת ה' ואת דת המלך יענישו אותו: במיתה/הרדפה/עונש ממון/כפיתה למלקות.

ההוא טבחא דאיתפקר: מעשה בשוחט שביזה את רב טובי בר מתנה ואב"י ורבא נידו אותו, לאחר מכן הלך השוחט ופייס את רב טובי. ואב"י מצד אחד לא רצה להתיר לו את הנידוי כי אין נידוי פחות משלושים יום, ומצד שני רבנן צריכים להיכנס לטבח בכדי לקנות בשר.

טוט אסר וטוט שרי: קול השופר שאסר את הנידוי הוא זה שיתיר, כלומר אפשר להתיר בתוך ל' יום.

אב"י דוחה. כל זה רק בנידוי על עסקי ממון ולא על בזיון תלמידי חכמים. אגב, הגמרא מוכיחה מכאן שלדעת אב"י אין בית דין אחר יכול להתיר את הנידוי, ולכן אב"י עצמו חיפש דרך להתיר את הנידוי.

מנודה לרב מנודה לתלמיד: רב שנידה אדם, גם תלמידיו של הרב נוהגים נידוי באדם זה. אבל להיפך לא. כי מדובר בנידוי על חוצפה, ולכן נידוי על זלזול בתלמיד אינו מחייב את הרב. (אמנם נידוי של רב על עבירה הוא נידוי לכל ישראל).

וש"מ כל אחד ואחד מיפר חלקו: אין צורך שיתאספו שלושת הדיינים שנידו אותו בכדי להתיר את הנידוי, אלא כל אחד מפר את חלקו במקומו. דבר זה נלמד מדברי רשב"ג ש'חלקו אינו מופר' ומשמע שחלקם של השניים הנוספים מופר אפילו שלא היו איתו באותו מעמד.

וש"מ הני בי תלתא דשמיתו: מכך שאמר רשב"ג ש'חלקו אינו מופר' כלומר לעולם (לכאורה, ולהלן הגמרא תדחה זאת).

נידוי שלנו כנזיפה שלהן: נידוי של בני בבל הוא כנזיפה של בני ארץ ישראל דהיינו שבוע בלבד. הגמרא מקשה משני מאורעות שקרו עם נזיפה מרבי (רבי יהודה הנשיא) שנהגו בה שלושים יום, ומתרצת שנזיפה של נשיא שאני.

דבר זה צריך רבי: כלומר צריך לשאול את 'רבי' אבא שלי. א"ל בר קפרא אין רב בעולם שיכול לענות לנו על שאלה זו. סיפר זאת רבי שמעון לרבי אביו (לפי תומו) ורבי הקפיד על בר קפרא.

ביום תלתין שלח ליה תא: ביום השלושים לנזיפות שלח רבי שליח שיאמר לרבי חייא שיבוא אליו, ולאחר מכן שלח שליח אחר שיאמר לו לא לבוא.